

DECIZIE

22 ianuarie 2020

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Activ Agro Vest”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Elevator Kelley Grains” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Activ Agro Vest” privind încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 05 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Activ Agro Vest”,

c o n s t a ț ă :

La 12 decembrie 2017 SA „Elevator Kelley Grains” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Activ Agro Vest” solicitând încasarea datoriei, dobânzii de întârziere în sumă totală de 11 041,78 de lei și cheltuielile de judecată în mărime de 331,25 de lei.

Prin hotărârea din 10 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SA „Elevator Kelley Grains” împotriva SRL „Activ Agro Vest” și s-a dispus încasarea din contul SRL „Activ Agro Vest” în beneficiul SA „Elevator Kelley Grains” datoria în mărime de 10 000 de lei, dobânda de întârziere în mărime de 1041,78 de lei și cheltuielile de judecată pentru taxa de stat în mărime de 331,25 de lei, în total suma de 11 373,03 de lei.

Manifestând dezacord cu hotărârea primei instanțe, la 26 iunie 2019 SRL „Activ Agro Vest” a declarat apel, solicitând amânarea achitării taxei de stat, casarea integrală a hotărârii din 10 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea cu privire la amânarea plății taxei de stat depusă de reprezentantul apelantului SRL „Activ Agro Vest”, ca fiind neîntemeiată.

Nu s-a dat curs cererii de apel depuse de SRL „Activ Agro Vest” împotriva hotărârii din 10 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a comunicat

apelantului că necesită să prezinte apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 248,44 de lei, acordând pentru aceasta un termen de 10 zile din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză pentru înlăturarea neajunsurilor.

S-a explicat apelantului că în cazul în care nu vor lichida neajunsurile menționate în termenul indicat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Prin încheierea din 05 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de către reprezentantul apelantului SRL „Activ Agro Vest” împotriva hotărârii din 10 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, pe motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă.

La 28 noiembrie 2019, SRL „Activ Agro Vest” a declarat recurs împotriva încheierii din 05 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a încheierii.

În susținerea recursului a indicat că la 10 octombrie 2019 Curtea de Apel Chișinău a emis încheiere prin care a obligat SRL „Activ Agro Vest” la achitarea taxei de stat. Cu încheierea menționată nu este de acord deoarece la depunerea cererii de apel SRL „Activ Agro Vest” a solicitat scutirea de la achitarea taxei de stat, însă Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 17 septembrie 2019 a obligat apelanta la achitarea taxei de stat or, conform art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Consideră că impunerea apelantei la plata taxei de stat constituie în realitate o îngrădire a accesului la justiție, drept stipulat în art. 20 din Constituție și art. 6 CEDO.

Deoarece încheierea contestată a fost emisă fără a lua în calcul situația materială a apelantului, consideră că instanța de recurs urmează să admită recursul, să caseze integral încheierea contestată și să pronunțe în această parte o hotărâre nouă sub formă de încheiere prin care a scuti total recurentul de la plata taxei de stat la declararea apelului.

A menționat că a recepționat încheierea din 05 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău la 14 noiembrie 2019, astfel că recursul a fost depus în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 05 noiembrie 2019 și expediată în adresa participanților la proces la data de 14 noiembrie 2019 (f.d. 114), însă nu este prezentă confirmarea recepționării încheierii de către părțile la proces.

Astfel, instanța de recurs constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen la 28 noiembrie 2019.

Potrivit prevederilor art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de SRL „Activ Agro Vest”, neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din actele cauzei civile rezultă că la 26 iunie 2019, SRL „Activ Agro Vest” a depus apel împotriva hotărârii din 10 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul, solicitând totodată în temeiul art. 86 Cod de procedură civilă amânarea achitării taxei de stat (f.d. 80-83).

În conformitate cu art. 365 alin. (4) Cod de procedură civilă, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 17 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea cu privire la amânarea plății taxei de stat depusă de reprezentantul apelantului SRL „Activ Agro Vest”, ca fiind neîntemeiată.

Nu s-a dat curs cererii de apel depuse de SRL „Activ Agro Vest” împotriva hotărârii din 10 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a comunicat apelantului că necesită să prezinte apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 248,44 de lei, acordând pentru aceasta un termen de 10 zile din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză pentru înlăturarea neajunsurilor.

S-a explicat apelantului că, în cazul în care nu vor lichida neajunsurile menționate în termenul indicat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) Cod de procedură civilă (f.d.98-101).

Încheierea instanței de apel din 17 septembrie 2019 prin care nu s-a dat curs cererii de apel, a fost expediată în adresa SRL „Activ Agro Vest” (f.d. 102), fiind recepționată de către ultima la 10 octombrie 2019, fapt confirmat prin mențiunea de pe avizul de recepție a corespondenței (f.d. 103).

Deoarece de către SRL „Activ Agro Vest” nu au fost înlăturate neajunsurile indicate în încheierea de a nu da curs, Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 05 noiembrie 2019 a restituit cererea de apel depusă de către SRL „Activ Agro Vest” împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 10 iunie 2019 (f.d. 104-107).

Verificând legalitatea încheierilor contestate, în limitele indicate în recurs, prin prisma respectării de către instanța de apel a normelor de drept procedural, Colegiul consideră că instanța de apel corect nu a dat curs cererii de apel depuse de SRL „Activ Agro Vest” și, ulterior corect a restituit prin încheierea din 05 noiembrie 2019 cererea de apel menționată or, apelanta nu s-a conformat în termenul stabilit dispozițiilor instanței de apel.

Colegiul reține că, SRL „Activ Agro Vest” în cererea de apel a solicitat în temeiul art. 86 Cod de procedură civilă, amânarea plății taxei de stat în legătură cu situația financiară dificilă, ca urmare a aplicării sechestrului pe mijloacele bănești de pe

conturile bancare deținute, cât și asupra bunurilor mobile și imobile ce aparțin cu drept de proprietate SRL „Activ Agro Vest”, până la finalizarea examinării în fond a pricinii (f.d. 80-83).

Conform art. 83 Cod de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Potrivit prevederile art. 84 Cod de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizînd cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărîrilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Conform art. 85 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecătorul, pînă la acceptarea cererii de chemare în judecată, soluționează cererile părților privind amînarea sau eșalonarea plății taxei de stat ținînd cont de situația lor materială. Dacă reclamantul nu a plătit în termen taxa de stat, instanța scoate cererea de pe rol.

Din sensul normei citate rezultă că instanța de apel urma să analizeze situația materială a SRL „Activ Agro Vest”, în vederea soluționării cererii privind amînarea plății taxei de stat.

La caz, Colegiul reține că SRL „Activ Agro Vest” a invocat starea financiară dificilă, ca urmare a aplicării sechestrului pe mijloacele bănești de pe conturile bancare deținute, cât și asupra bunurilor mobile și imobile ce aparțin cu drept de proprietate SRL „Activ Agro Vest”, prezentînd în acest sens decizia din 02 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă prevede că, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar reieșind din prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multi-aspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Analizînd motivele invocate pentru amînarea plății a taxei de stat indicate în cererea de apel de către SRL „Activ Agro Vest”, cât și înscrisurile prezentate în susținerea temeiniciei cererii, instanța de recurs concluzionează că Curtea de Apel Chișinău corect a respins cererea cu privire la amînarea plății taxei de stat depusă, ca fiind neîntemeiată or, SRL „Activ Agro Vest” nu a prezentat înscrisuri justificative în acest sens. Astfel, instanța de apel a fost în imposibilitate de a face o analiză a situației financiare a SRL „Activ Agro Vest”, doar în baza deciziei de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii pe marginea altui caz civil.

Aici, Colegiul menționează că de către SRL „Activ Agro Vest” nu a fost prezentată informația privind soldul mijloacelor financiare pe contul său, informația privind executarea deciziei din 02 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău de aplicare a sechestrului pe mijloacele bănești de pe conturile bancare deținute de SRL „Activ Agro

Vest”, or conform deciziei menționate, s-a decis aplicarea sechestrului pe mijloacele bănești de pe conturile bancare deținute, cât și asupra bunurilor mobile și imobile ce aparțin cu drept de proprietate SRL „Activ Agro Vest”, în limita valorii acțiunii în sumă de 333 000 de lei, până la examinarea în fond a pricinii (f.d. 84-89).

În acest context, instanța de recurs consideră necesar de a menționa și faptul că în situația dată, prin concluzia instanței de apel de a respinge cererea SRL „Activ Agro Vest” privind amânarea plății taxei de stat, de a nu da curs cererii de apel, stabilind termen de prezentare a dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 248,44 de lei în termen de 10 zile din momentul primirii copiei de pe încheierea de a nu da curs din 17 septembrie 2019, nu se încalcă dreptul recurentei privind accesul liber la justiție, prevăzut atât de legislația internă cât și de cea internațională.

Or, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (cauza *Golder vs the United Kingdom* §-36 din 21 februarie 1975), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (*Ashingdane vs United Kingdom* 28 mai 1985). Însă, limitările sunt în concordanță cu art. 6 § 1 CEDO, decât dacă acestea urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit (cauza *Bellet vs France* § 31, *Garcia Manibardo vs Spain* § 44).

Totodată, Colegiul menționează că argumentele recurentului SRL „Activ Agro Vest” precum că în cererea de apel apelanta a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, însă Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 17 septembrie 2019 i-a obligat la plata taxei de stat sunt eronate, or conform textului din cererea de apel, SRL „Activ Agro Vest” a solicitat în temeiul art. 86 Cod de procedură civilă amânarea taxei de stat și nu scutirea de la plata taxei de stat, acestea fiind două instituții de drept diferite.

În acest context, instanța de recurs menționează și faptul că apelanta avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (*Van Harn versus Germany*, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007) de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt ignorat de aceasta.

Colegiul reține că, termenul acordat de instanța de apel pentru înlăturarea neajunsului, care a servit temei pentru a nu da curs cererii de apel, este unul imperativ or, în conformitate cu art. 110 din Cod de procedură civilă, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul consideră neîntemeiat argumentul recurentei precum că prin restituirea cererii de apel i se îngrădește dreptul de acces la justiție, deoarece din materialele cauzei rezultă că instanța de apel a creat condițiile necesare prevăzute atât de legislația națională, cât și de cea internațională, asigurându-i apelantei posibilitatea de a-și valorifica efectiv drepturile sale procesuale.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Colegiul reține că recurenta în cazul dat nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea dreptului de acces la justiție, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare or, odată ce a recepționat încheierea de a nu da curs din 17 septembrie 2019, urma să înlăture în termenul stabilit neajunsurile indicate în încheierea instanței de apel, termenul acordat fiind apreciat ca unul suficient și real.

În această ordine de idei, este cert că neprezentând dovada de plată a taxei de stat în termenul acordat de instanța de apel, apelanta a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională, urmând să-și asume un rol activ în procesul în care este parte, valorificându-și drepturile prevăzute de lege.

Instanța de recurs reține că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierile contestate, restituirea cererii de apel în rezultatul nelichidării neajunsurilor este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, avînd în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Prin urmare, instanța de apel corect, inițial la 17 septembrie 2019 nu a dat curs cererii de apel, iar ulterior la 05 noiembrie 2019, a restituit SRL „Activ Agro Vest” cererea de apel.

Ținînd cont de cele menționate și avînd în vedere faptul că încheierile instanței de apel sunt întemeiate și legale, iar argumentele indicate de către recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ respinge recursul cu menținerea încheierii din 05 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Activ Agro Vest”.

Se menține încheierea din 05 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Elevator Kelley Grains” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Activ Agro Vest” privind încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh